

Editorial

În loc ca deciziile Curții Constituționale să fie studii de caz-exemplu la disciplinele de specialitate, multe dintre acestea au trezit controverse, unele critici aspre, altele au devenit chiar subiect de scandal public. Situația explică de ce *Noua Revistă de Drepturile Omului* a făcut loc între paginile ei mai multor analize critice – în particular, cu privire la „neconstituționalitatea” eliminării insultei și calomniei din Codul penal. Recent, un alt scandal cu reverberații publice a atras atenția asupra judecăților Curții Constituționale: declararea Legii nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică drept *neconstituțională în totalitate*. Decizia a motivat analiza-replică a lui Corneliu-Liviu Popescu, care o califică profund viciată din punct de vedere juridic, atât neconstituțională, cât și expresia unei uzurpări de putere. Argumentele profesorului se întind pe 12 pagini. Evident, nu cantitatea este în această analiză criteriul cel mai important.

Bianca Selejan-Guțan și Oana Chiriță au arătat interes pentru jurisprudența unor Curți internaționale – Curtea Europeană a Drepturilor Omului și, respectiv, Curtea de Justiție a Comunităților Europene. Două hotărâri recente ale acestora, prima, privitoare la noțiunea de „jurisdicție” în sensul art. 1 din Convenție, cealaltă, în legătură cu impunerea, în sarcina avocaților, a obligațiilor de informare și de cooperare cu autoritățile responsabile de combaterea spălării banilor au fost considerate de autoare problematice.

Studiul „Cazul Tanacu: necesitatea amendării legii penale cu privire la tortură, tratamente inumane sau degradante” inventariază discuțiile privitoare la caz pentru a atrage atenția asupra eșecurilor instituționale și normative sintetizate de evenimentul tragic de la mănăstirea Sfânta Treime. În luna iunie 2005, tânăra Irina Cornici, retrasă la mănăstire, a murit în urma unui ritual de exorcizare de o brutalitate care atinge nivelul tratamentului inuman sau torturii. Deși cazul a oferit autorităților publice importante învățăminte, nimic semnificativ pare să se fi întâmplat. Este motivul pentru care studiul susține necesitatea unor intervenții în sistemul de protecție a persoanelor cu dizabilități mintale, astfel încât lăsarea acestora în mâna unor tutori „spirituali” irresponsabili să nu mai fie posibilă; nevoia unor măsuri de control a ceea ce se întâmplă în mănăstiri, căci felul în care monahii și măicuțele au comentat evenimentele de la mănăstirea Sfânta Treime sugerează simpatia pentru practici inumane și pericolul folosirii lor; amendarea Codului penal, astfel încât ținerea unei ființe umane timp de mai multe zile, legată strâns de cruce, cu căluș la gură, fără apă și mâncare să nu fie calificată doar „lipsire de libertate” – urmată, în acest caz, de moartea victimei.

Prima dintre hotărârile Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) publicate în acest număr privește manualul universitar *Introducere în Sociologie*, al profesorului universitar Constantin Schifirneț, predat la Școala Națională de Studii Politice și Administrative. Cititorii *NRDO* au astfel posibilitatea să urmărească argumentele CNCD, după ce, în numărul anterior, luaseră cunoștință de hotărârea ca

atare, al cărei sens a fost analizat în studiul „Manualele: discriminare ori îndoctrinare?” Nu este suficient spațiu pentru a sublinia importanța enunțării explicite, de către CNCD, a puterii principiilor libertății academice și autonomiei universitare în raport cu constrângerile sistemului de combatere a discriminării.

Activitatea CNCD apare ca subiect și în sistematicul studiu efectuat de un membru al Colegiului Director al CNCD, István Haller. Dorind să amelioreze funcționarea instituției în fruntea căreia se află, domnul Haller a enunțat o listă de insatisfacții care ar putea deveni, în perspectivă, un program de lucru al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării: CNCD nu a avut un rol activ în soluționarea unor cazuri care ar fi cerut o implicare a instituției; întrucât nu există încă o jurisprudență clară a CNCD, cazuri similare au deseori parte de un tratament diferit; nu se face diferența dintre inexistența faptei și inexistența probelor; CNCD nu urmărește plata amenzilor contravenționale; nu se cunosc soluțiile date de organele de cercetare penală în situațiile în care petițiile au fost trimise către parchete.

Prima cauză prezentată de Diana Olar, *Jucys c. Lituania*, privește protecția proprietății și dreptul la un proces echitabil. A doua, cauza *Ramanauskas c. Lituania*, are în vedere tot o violare a art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului (dreptul la un proces echitabil), dar este remarcabilă și prin considerațiile instanței de la Strasbourg cu privire la autorizarea procedurilor de simulare a comportamentului infracțional și pericolul „privatizării” instigărilor venite din partea poliției.

Despre lucrarea lui H.L.A. Hart, „Pozitivism și separația dintre drept și morală”, Lucian Bojin, unul din cei doi traducători ai textului, afirma, pe marginea propunerii lui Valentin Constantin de a-l include la rubrica *Restitutio*, că e cel mai bun text juridic pe care l-a citit în ultimul timp.